

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Επανακανονισμός κατά μεταβίβαση σύνταξης μητέρας αποβιώσαντος στρατιωτικού, ύστερα από τη μεταθανάτια προαγωγή του υιού της βάσει των διατάξεων των άρθρων 7 παρ. 4 και 8 του ν. 2592/1998. Χρόνος ορισμού ως πληρωτέας της κατ' αύξηση σύνταξης. Μειοψηφία.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΙΙΙ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 4 Μαρτίου 2016, με την ακόλουθη σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Αγγελική Πανουτσακοπούλου και Δέσποινα Τζούμα, Σύμβουλοι, Ιωάννης Βασιλόπουλος (εισηγητής) και Ευπραξία Δημολιού, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο,

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη ο Αντεπίτροπος Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ευάγγελος Καραθανασόπουλος, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα,

Γραμματέας: Αμαλία Μπότσα, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (κατηγορίας Τ.Ε. με βαθμό Γ),

Για να δικάσει την από 10.7.2006 (Α.Β.Δ. 3730/24.7.2008) έφεση της ..., κατοίκου ..., η οποία δεν παραστάθηκε,

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου και,

κατά (κατ' εκτίμηση του δικογράφου και των λοιπών στοιχείων του φακέλου) της .../2006 απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, με την οποία απορρίφθηκε η .../1.3.2006 ένστασή της κατά της .../2005 πράξεως της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης,

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την υπό κρίση έφεση, η εκκαλούσα, στρατιωτική κατά μεταβίβαση συνταξιούχος από 1.6.1985, ως μητέρα του αποβιώσαντος στις 20.9.1984 Υπολοχαγού ..., ζητεί την ακύρωση της .../2006 απόφασης της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων (Ε.Ε.Π.Κ.Σ.), με την οποία απορρίφθηκε η .../1.3.2006 ένστασή της κατά της .../2005 «τροποποιητικής πράξεως θανάτου στην ενέργεια» της 44ης Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), με την οποία επανακανονίσθηκε η σύνταξή της, ύστερα από τη μεταθανάτια προαγωγή του υιού της στο βαθμό του Ταγματάρχη, βάσει των διατάξεων των άρθρων 7 παρ. 4 και 8 του ν. 2592/1998, και ορίσθηκε αυτή πληρωτέα από 1.4.2005.

2. Νομίμως εχώρησε η συζήτηση της υπόθεσης, παρά την απουσία της εκκαλούσας, αφού αυτή, όπως προκύπτει από την από 25.1.2016 έκθεση περί επίδοσης κλήσης του υπαλλήλου του Δήμου ..., κλητεύθηκε νομίμως και εμπροθέσμως να παραστεί στη συζήτηση της υπόθεσης κατά τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας (άρθρα 27 και 65 του π.δ. 1225/1981).

3. Η ένδικη έφεση για την οποία καταβλήθηκε το προσήκον παράβολο (βλ. το ειδικό έντυπο γραμματίου του Δημοσίου σειράς Α' 732758) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα (άρθρα 50 και 52 π.δ. 1225/1981) και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω.

4. Με την κρινόμενη έφεση, η εκκαλούσα προβάλλει ότι ο διά της .../2005 πράξεως της 44ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. επανακανονισμός της σύνταξής της πρέπει να χωρήσει από τη δημοσίευση στο ΦΕΚ του προεδρικού διατάγματος, με το οποίο προήχθη μετά θάνατον ο υιός και δικαιούχος αυτής ... στο βαθμό του Ταγματάρχη (π.δ. της ... 1999, ΦΕΚ Γ' ... 1999), ημερομηνία κατά την οποία αυτή, ως δικαιούχος, είχε ήδη θεμελιωμένο και κεκτημένο δικαίωμα προς απόληψη της αυξημένης αυτής σύνταξης, και όχι από την 1η του επόμενου μήνα που διαβιβάσθηκε το νέο φύλλο διακοπής μισθοδοσίας του κατά τα ως άνω προαχθέντος από το Γενικό Επιτελείο Στρατού στο Γ.Λ.Κ. (1.4.2005), ημερομηνία η οποία κρίθηκε ως νομίμως ορισθείσα με την εκκαλούμενη .../2006 απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ., απορριπτομένης της .../1.3.2006 ένστασης της ήδη εκκαλούσας, με την αιτιολογία ότι, κατά το άρθρο 8 του ν. 2592/1998, τα οικονομικά αποτελέσματα από την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζουν από την πρώτη του μήνα του επόμενου της υποβολής στις αρμόδιες υπηρεσίες της σχετικής αίτησης.

5. Με την παρ. 7 του άρθρου 47 του ν.δ. 178/1969 (Α' 71), όπως οι διατάξεις αυτές προστέθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 1911/1990 (Α' 166), ορίζεται: «(...) [α]ξιωματικοί μέχρι και του βαθμού του

Συνταγματάρχου (...) που αποβιώνουν ευρισκόμενοι στην ενεργό υπηρεσία, προάγονται στον ανώτερο βαθμό από την προηγούμενη του θανάτου τους, εφ' όσον ο ανώτερος βαθμός προβλέπεται από το άρθρο 8 ή τις διατάξεις του άρθρου αυτού και κριθούν προακτέοι από τα αρμόδια συμβούλια κρίσεων. (...) Ειδικά για τους Αξιωματικούς μέχρι και του βαθμού του λοχαγού (...) που αποβιώνουν ευρισκόμενοι στην ενεργό υπηρεσία, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1375/1983, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των αναγραφομένων σε αυτήν προϋποθέσεων. (...)». Σύμφωνα δε με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1375/1983 (Α' 96), στην οποία παραπέμπει η προαναφερόμενη διάταξη «[ο]ι αξιωματικοί αυτοί αν κριθούν προακτέοι, προάγονται για τρεις (3) μήνες στο βαθμό του ταγματάρχη (...) και (...) απομακρύνονται μετά την πάροδο του τριμήνου, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 988/1979 (...)». Με το άρθρο 1 του ν. 988/1979, στον οποίο παραπέμπει η τελευταία διάταξη, ορίζεται: «1. Αξιωματικοί από του βαθμού του Υπολοχαγού μέχρι και του Αντισυνταγματάρχου (...) συμπληρούντες τον κάτωθι χρόνον πραγματικής συνολικής υπηρεσίας μονίμου Αξιωματικού, προάγονται μισθολογικώς εις τον ανώτερον βαθμόν (...) ως εάν οι Αξιωματικοί ούτοι είχαν προαχθή βαθμολογικώς εις τον βαθμόν τούτον: α. Υπολοχαγοί: 7 έτη ή 4 έτη εις τον κατεχόμενον βαθμόν, β. Λοχαγοί: 12 έτη ή 5 έτη εις τον κατεχόμενον βαθμόν, γ. (...) δ. (...) 2. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφον του παρόντος άρθρου λαβόντες τας αποδοχάς του ανωτέρω βαθμού Αξιωματικοί επί τη αποχωρήσει των εκ της υπηρεσίας, καθ' οιονδήποτε τρόπον και εφ' όσον κρίνονται ως προακτέοι, προάγονται αυτοδικαίως εις τον βαθμόν του οποίου ο μισθός απενεμήθη εις αυτούς (...). 3. Διά την αυτοδικαίαν κατά την παράγραφον 2 του παρόντος άρθρου βαθμολογικήν προαγωγήν των Αξιωματικών η κρίσις αυτών ως προακτέων προκύπτει εκ των οικείων πινάκων κρίσεων, άλλως ενεργείται υπό του κατά Κλάδον αρμοδίου Συμβουλίου Κρίσεων κατά τας διατάξεις του Νόμου περί ιεραρχίας και προαγωγών, βάσει σχετικών προτάσεων της υπηρεσίας. 4. (...)». Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 2592/1998 ορίζεται ότι «[γ]ια τους αξιωματικούς (...) που απεβίωσαν ευρισκόμενοι στην ενεργό υπηρεσία από την έναρξη της ισχύος του ν. 988/1979 (ΦΕΚ 258 Α') και μετά, οι προαγωγές τους που έγιναν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166 Α') λαμβάνονται υπόψη για την αύξηση της σύνταξης των οικογενειών τους» και με την παρ. 19 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου: «(...) [τ]α οικονομικά αποτελέσματα από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, όπου δεν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις, αρχίζουν από την πρώτη του μήνα, του επόμενου της υποβολής στις αρμόδιες υπηρεσίες της σχετικής αίτησης». Εξ άλλου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 60 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 166/2000, Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, Α' 153) «[δ]εν επιτρέπεται σε καμιά ανεξαιρέτα περίπτωση ν' αναγνωρισθούν αναδρομικά σε βάρος του Δημόσιου Ταμείου

οικονομικά δικαιώματα από συντάξεις για χρονικό διάστημα πέρα τριών ετών από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση».

6. Στην κρινόμενη υπόθεση από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτει ότι στην εκκαλούσα, μητέρα του αποβιώσαντος στις 20.9.1984 εν ενεργεία Υπολοχαγού ..., κανονίστηκε σύνταξη με την 1017/1998 απόφαση του Π Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, πληρωτέα από 1.6.1985. Με το π.δ. της ...1999 (ΦΕΚ Γ' ...) ο υιός της προήχθη διά κυρώσεως συμπληρωματικών πινάκων εκτάκτων κρίσεων και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 4 και 8 του ν. 2592/1998 στο βαθμό του Ταγματάρχη, της προαγωγής του λογιζομένης από 19.9.1984, ημερομηνία προηγουμένη του θανάτου του. Με το .../11.3.2005 έγγραφο του Υποδιευθυντή Οικονομικού του Γενικού Επιτελείου Στρατού (Γ.Ε.Σ.) διαβιβάστηκε στο Γ.Λ.Κ. (αριθμ. πρωτ. Γ.Λ.Κ. 30625/23.3.2005) αντίγραφο νέου φύλλου μητρώου του υιού της συνοδευόμενο από το ...18.2.2005 φύλλο διακοπής μισθοδοσίας για την αναπροσαρμογή της σύνταξής της, βάσει και των οποίων αναπροσαρμόστηκε αυτή με την 7812/2005 «τροποποιητική πράξη θανάτου στην ενέργεια» της 44ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., βάσει βασικού μισθού βαθμού Ταγματάρχη και ορίστηκε πληρωτέα από 1.4.2005. Με την εκκαλούμενη .../2006 απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. απορρίφθηκε η .../1.3.2006 ένσταση της ήδη εκκαλούσας κατά της ως άνω .../2005 πράξεως της 44ης Διεύθυνσης, με την αιτιολογία ότι, κατά το άρθρο 8 του ν. 2592/1998, τα οικονομικά αποτελέσματα από την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζουν από την πρώτη του μήνα του επόμενου της υποβολής στις αρμόδιες υπηρεσίες της σχετικής αίτησης.

7. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν προκύπτει από το ιστορικό της υπόθεσης ότι η εκκαλούσα υπέβαλε την κατ' άρθρο 8 παρ. 19 αίτηση, αλλά αντιθέτως προκύπτει ότι το σύνολο της διαδικασίας κινήθηκε αυτεπαγγέλτως. Ειδικότερα, η διαδικασία άρχισε με την αυτοδίκαια προαγωγή του δικαιοπαρόχου της εκκαλούσας στο βαθμό του Ταγματάρχη διά κυρώσεως συμπληρωματικών πινάκων εκτάκτων κρίσεων, τη δημοσίευση του σχετικού π.δ/τος στο ΦΕΚ της ...1999, την ομοίως αυτεπάγγελτη έκδοση του από 18.2.2005 νέου φύλλου διακοπής μισθοδοσίας και νέου φύλλου μητρώου και της από τον Μάρτιο του 2005 διαβίβασης αυτών από τη Διεύθυνση Οικονομικού του Γ.Ε.Σ. στο Γ.Λ.Κ., προκειμένου αυτό να αναπροσαρμόσει τελικώς, επίσης εξ επαγγέλματος, τη σύνταξη βάσει της νέας βαθμολογικής αυτής προαγωγής. Ενόψει τούτων, η εκκαλούμενη 1102/2006 απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. πρέπει να ακυρωθεί και να ... ο γενικός κανόνας του άρθρου 60 παρ. 1 περί τριετούς αναδρομής των οικονομικών αποτελεσμάτων, καθόσον, ναι μεν εν προκειμένω δεν εφαρμόζεται, λόγω μη υποβολής αίτησης, η ως άνω ευνοϊκή ρύθμιση του άρθρου 8 παρ. 19 του ν. 2592/1998, όμως τούτο δεν σημαίνει ότι η

εκκαλούσα θα βρεθεί στη δυσμενή θέση να μη τύχει ούτε και της κατά γενικό κανόνα εφαρμοζόμενης τριετούς αναδρομής. Μεταρρυθμιζομένης δε αναλόγως της .../2005 πράξεως της 44ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., η κατά τα ως άνω κατ' αύξηση αναπροσαρμοζόμενη σύνταξη πρέπει να ορισθεί πληρωτέα αναδρομικώς από 1.5.2002, ήτοι από τριετίας από την πρώτη του μήνα εντός του οποίου εκδόθηκε η πράξη αυτή.

8. Κατά τη γνώμη, όμως, της Συμβούλου Αγγελικής Πανουτσακοπούλου και του Παρέδρου Ιωάννη Βασιλόπουλου, ενόψει του ότι παρήλθε το ιδιαίτως μεγάλο χρονικό διάστημα των πέντε ετών και τριών μηνών περίπου από τη δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. της προαγωγής του δικαιοπαρόχου της εκκαλούσας (...1999) έως την έκδοση του νέου φύλλου μητρώου (18.2.2005) και του νέου φύλλου διακοπής μισθοδοσίας και τη διαβίβαση αυτών στο Γ.Λ.Κ. (23.3.2005), προκειμένου η αρμόδια υπηρεσία αυτού να εκδώσει την τροποποιητική κατ' αύξηση συνταξιοδοτική πράξη, και δεδομένου περαιτέρω ότι η σχετική διαδικασία εκκινεί και τελειούται αυτεπαγγέλτως, χωρίς αίτηση ή άλλη ενέργεια του ενδιαφερομένου, στην προκειμένη περίπτωση η εφαρμογή του γενικού κανόνα του άρθρου 60 παρ. 1 περί τριετούς αναδρομής των οικονομικών αποτελεσμάτων παρίσταται αυθαίρετη ως αφετηρία της εν λόγω χρονικής εκτάσεως, αφού εξαρτάται από την αδικαιολόγητη καθυστέρηση εκ μέρους της υπηρεσιακής διοικήσεως της εκδόσεως του νέου φύλλου μητρώου και του νέου φύλλου διακοπής μισθοδοσίας και τη μη έγκαιρη διαβίβαση αυτών στην αρμόδια συνταξιοδοτική υπηρεσία του Γ.Λ.Κ., με αποτέλεσμα την παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου. Συνεπώς, κατά τη γνώμη αυτή, η οποία όμως δεν εκράτησε, το μόνο ασφαλές -υπό την έννοια του αντικειμενικού και μη εξαρτώμενου από την ολιγωρία της Διοικήσεως- χρονικό σημείο για την αφετηρία των οικονομικών αποτελεσμάτων των κατ' αυτόν τον τρόπο αναπροσαρμοζόμενων συντάξεων είναι η ημερομηνία δημοσίευσης στο ΦΕΚ της βαθμολογικής προαγωγής των δικαιοπαρόχων των στρατιωτικών συνταξιούχων, γενομένου δε δεκτού του λόγου αυτού της εφέσεως, η σύνταξη της εκκαλούσας πρέπει να αναπροσαρμοσθεί από τις ...1999.

9. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η έφεση, να ακυρωθεί η .../2006 απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ., να γίνει εν μέρει δεκτή η ένσταση, να μεταρρυθμισθεί η .../2005 πράξη της 44ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., κατά το μέρος αυτής με το οποίο ορίζεται ως χρόνος έναρξης των οικονομικών αποτελεσμάτων της αναπροσαρμοζόμενης στο βαθμό του Ταγματάρχη σύνταξης της εκκαλούσας η 1.4.2005, και να αναπεμφθεί η υπόθεση στη Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του Γ.Λ.Κ., προκειμένου να αναπροσαρμοσθεί η σύνταξη της εκκαλούσας από τριετία από την έκδοση της πράξης αυτής, ήτοι από 1.5.2002.

10. Μετά την μερική παραδοχή της κρινόμενης έφεσης, πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή στην εκκαλούσα του κατατεθέντος για την άσκησή της παραβόλου (άρθρο 73 παρ. 4 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013, Α' 52).

Διά ταύτα

Δέχεται εν μέρει την έφεση.

Ακυρώνει την .../2006 απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Δέχεται εν μέρει την ένσταση κατά της .../2005 πράξεως της 44ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. και μεταρρυθμίζει την πράξη αυτή.

Ορίζει ως χρόνο έναρξης καταβολής της αναπροσαρμοζόμενης σύνταξης της εκκαλούσας την 1η.5.2002.

Αναπέμπει την υπόθεση στη Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, για την αναπροσαρμογή της σύνταξης της εκκαλούσας, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό. Και

Διατάσσει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στην εκκαλούσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 11 Μαΐου 2017.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ**

**Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΜΑΛΙΑ ΜΠΟΤΣΑ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 2 Νοεμβρίου 2018.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΙΡΗΝΗ ΜΠΟΛΑΚΗ**